

Jurisprudentie over ME en CVS

Een selectie van uitspraken vanaf 1994 van Centrale Raad van Beroep, Rechtbanken, Tuchtcolleges voor de gezondheidszorg, enzovoort.

Ook in paragraaf 1.2.3. van het jurisprudentie-overzicht van Mr. P.J. Jansen (zie hieronder) is een aantal uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over ME/CVS te vinden.

Uitspraken Centrale Raad van Beroep

- 14-02-95 AAW 1994/155. ME, Negatief (CRB2),
- 01-05-96 ZW 91/390. ME, positief (CRB 5),
- 01-05-96 ZW 1994/576. ME, negatief (CRB6),
- 21-06-96 95/3154 AAW/WAO. Fibromyalgie, neg (CRB7),
- 08-01-97 95/8232 ZW ME, positief (CRB12)
- 4-06-97 95/7669. CVS, ME, negatief (CRB16)
- 02-12-97 96/1728 AAW/WAO, ME, positief op arbeidskundige gronden (CRB18)
- 04-11-97 96/10067 AAW/WAO, ME, negatief, (CRB19)
- 02-12-97 95/8439 AAW/WAO, ME, negatief (CRB20)
- 24-04-98 96/9355 AAWAO, vermoeidheid na verkeersongeval, positief (CRB21)
- 04-03-98 67/6813 AAW/WAO, ME, sanctie/medisch voorschrift, positief (CRB22)
- 08-09-00 97/7292 AAW, ME, positief advies deskundigen afdoende medisch geobjectiveerd (CRB24)
- 09-08-00 97/7292 AAW. ME, positief. Arbeidsongeschiktheid aangenomen, ook al zijn er geen afwijkingen of oorzaken gevonden, op grond van rapporten van door rechtbank geraad-pleegde psychiater en internist die diagnose CVS stelden en arbeidsbeperkingen vaststelden (CRB 25).
- 16-08-00 98/646 AAW/WAO. ME. Positief. 'Richtlijn medisch arbeidsongeschiktheids criterium niet in strijd met wet en recht. Moet in acht worden genomen bij besluiten vanaf 1 maart 1997. In bijzondere situaties kunnen en moeten ook klachten zonder duidelijke oorzaak leiden tot de conclusie dat beperkingen aanwezig zijn als gevolg van ziekte in de zin van de WAO (CRB 26)
- 16-08-2000 97/11366 AAW/WAO. Rugklachten en psychische klachten. Negatief. Voldoet niet aan de eis dat er bij de (onafhankelijk) medisch deskundigen een vrijwel eenduidige, consistente en naar behoren medisch gemotiveerde en verantwoorde opvatting moet bestaan dat betrokkene als gevolg van ziekte of gebreken de betreffende arbeid te verrichten (CRB 27)
- 06-09-2000 97/10635 AAW/WAO + 99/6490 WAO. Chronische vermoeidheid na kanker. Positief. Klachten consistent en reëel. Medici zijn het er in brede kring over eens dat zich na chemotherapie en/of bestraling extreme vermoeidheidsklachten kunnen voordien, ook op langere termijn (CRB 28).
- 19-12-2000 98/2396/AAW/WAO. CVS. Positief. Rapportage deskundige van Zandvoort voor rechtbank door CRvB terzijde geschoven ten gunste van het oordeel van meerdere andere deskundigen (CRB 29).
- 12-12-2000 97/6044 ZW. CVS. Positief. Richtlijn medisch arbeidsongeschiktheids criterium maakte op 25 september 1996 deel uit van beleid uitvoeringsinstelling. Verzekeringsarts Jonker heeft in strijd hiermee nagelaten een inventarisatie te maken van klachten en beperkingen om deze vervolgens te toetsen (CRB 30).
- 16 december 2004: [ECLI:NL:CRVB:2004:AR7657](#) (03/1049 WAO) Whiplash. Niet getoetst aan Maoc-richtlijn. Uitspraak in voordeel

- betrokkene. NB: Het gaat hier dus om Whiplash, niet om ME/ CVS. Voor ME/ CVS is deze uitspraak echter wel relevant.
- 16 december 2004: [ECLI:NL:CRVB:2004:AR7649](#) (02/4480 WAO) WAO-uitkering ten onrechte geweigerd aan ME-patiënt.. Nu bij het bestreden besluit er van is uitgegaan dat medische beperkingen niet vallen aan te wijzen, berust het bestreden besluit op een ondeugdelijke medische grondslag.
 - 15 maart 2005: [ECLI:NL:CRVB:2005:AT2406](#) (03/2499 WAO) Toekenning WAO-uitkering. Niet gebleken dat de door de verzekeringsarts toegelichte psychische en energetische beperkingen ontoereikend zijn.
 - 22 november 2006: [ECLI:NL:CRVB:2006:AZ2814+AZ2814](#) (04/3508 REA + 04/3509 WAO) Weigering WAO-uitkering en weigering betrokkene aan te merken als arbeidsgehandicapte.
 - 10 augustus 2007: [ECLI:NL:CRVB:2007:BB1589](#) (05/6613 WAO). De adviezen van de ingeschakelde onafhankelijke psychiater en de gedragsneuroloog leiden tot het oordeel dat bij betrokken ME-patiënt op datum in geding sprake was van arbeidsbeperkingen als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte.

Uitspraken Rechtbank Alkmaar

- 21 mei 1997 95/808 AAWAO: ME-patiënt. Beroep gegrond. Aan oordeel CVS-deskundige wordt meer waarde gehecht dan aan oordeel door rechtbank ingeschakelde deskundige.
- 26 april 1999 ABP 97/191: ME-patiënt. Beroep gegrond. Besluit getoetst aan Richtlijn Medisch Arbeidsongeschiktheids criterium.

Uitspraken Rechtbank Almelo

- 2 december 1996 AWB 94/1956 AAWAO K1 A: Beroep gegrond wegens een aangetoonde carnitine-deficiëntie die een energetisch en cognitief defect veroorzaakt.
- 21 juli 1997, 95/1531 AAWAO V1 A: Beroep fibromyalgiepatiënt gegrond wegens een aangetoonde carnitinedeficiëntie.
- 18 januari 2006: [ECLI:NL:RBALM:2006:AU9775](#) Sinds begin 2002 gebruikt het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) bij WAO-beoordelingen als hulpmiddel bij WAO-beoordelingen het zogenoemde Claimbeoordelings- en borgingssysteem (CBBS). Met dit systeem beoordeelt het UWV wat iemand ondanks zijn beperkingen nog zou kunnen verdienen. Daaruit volgt het percentage van arbeidsongeschiktheid. In enkele uitspraken van 9 november 2004 (onder andere [ECLI:NL:CRVB:2004:AR4716](#)) heeft de Centrale Raad van Beroep geoordeeld, dat tegen het CBBS bedenkingen bestaan waardoor het minder inzichtelijk en toetsbaar is dan het systeem dat voor 2002 werd gebruikt. Om aan deze bedenkingen tegemoet te komen, heeft het UWV het CBBS aangepast. De rechtbank heeft dit aangepaste systeem nu beoordeeld en is tot de conclusie gekomen dat nog steeds bedenkingen bestaan. Zonder nadere toelichting kunnen de resultaten van het CBBS daarom niet worden gebruikt voor de WAO-beoordeling.
- 13 januari 2006: [ECLI:NL:RBALM:2006:AU9709](#): De arbeidsongeschiktheidsuitkeringaanvraag van eiseres is opnieuw beoordeeld en thans is verweerder van mening dat eiseres weliswaar de wachttijd van 52 weken heeft doorlopen, maar dat zij per 24 oktober 2003 geschikt wordt geacht voor haar eigen werk bij haar eigen of bij een andere werkgever, zodat zij geen recht heeft op uitkering ingevolge de WAO.

- 19 augustus 2008: [ECLI:NL:RBALM:2008:BE8681](#): ME/CVS, urenbeperking. Onderzoek bezwaarverzekeringsarts voldoet niet aan de vereiste mate van zorgvuldigheid. ME-patiënt in gelijk gesteld.

Uitspraak rechtbank Arnhem

- 9 augustus 2007: [ECLI:NL:RBARN:2007:BB7888](#): Aanvraag scootmobiel (WvG). Standpunt verweerder dat combinatietherapie (cognitieve gedragstherapie in combinatie met opbouwende oefentherapie) bij ME/CVS zodanige verbetering geeft dat eiseres zonder de voorziening kan functioneren onvoldoende gemotiveerd. (zie ook uitspraak Regionaal Medisch Tuchtcollege Zwolle, 17 oktober 2008 over dezelfde zaak)

Uitspraken Rechtbank Assen

- 31 mei 1996 95/192 AAWAO P02 G07: Fibromyalgie-patiënte in het gelijk gesteld op grond van psychiatrische rapporten.
- 24 juni 1997 95/504 AAWAO: Verzekeringsarts heeft verkeerde maatstaf gehanteerd bij beoordelen ME-patiënten en had geen arbeidsongeschiktheid aan mogen nemen.

Uitspraken Rechtbank Breda

- 26 juni 1998, 96/3160 AAW JA: Jeugdgehandicapte met CVS wordt in het gelijk gesteld omdat zijn klachten reëel en invaliderend zijn.
- 3 januari 2006: [ECLI:NL:RBBRE:2006:AU9030](#): Schattingsbesluit van na 1 juli 2005 dat met behulp van het, naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB van 9 november 2004, aangepaste CBBS tot stand is gekomen. De rechtbank concludeert dat het gewijzigde CBBS (nog) niet voldoet aan een als een toereikend aan te merken niveau van transparantie, verifieerbaarheid en toetsbaarheid.

Uitspraken Rechtbank Dordrecht

- 29 december 1995 AWB 94/555: Een positieve uitspraak waarin de erkenning van ME door de WHO een rol speelt en ingegaan wordt op 'medisch objectief'.
- 27 juni 1997 AWB 96/961: CVS. Beroep gegrond. Verzekeringsarts had conclusie moeten objectiveren door laten uitbrengen expertise.

Uitspraken Rechtbank 's Gravenhage

- 1 maart 1995 1993/1083 ABP: ook gepubliceerd in TAR 1995, nr. 135.
- 13 juni 1996 AWB 95/8939 ABP
- 7 november 1996 94/5698 AAWAO en 95/3611 ZW

Drie positieve uitspraken in zaken van ME-patiënten. De eerste is in hoger beroep vernietigd.

- 9 juli 1997 96/3451 ZW en 96/4550 AAW/WAO. Negatieve uitspraak over ME-patiënt met verwijzing naar overruling van positieve uitspraken door CRvB.
- 14 april 2008: [ECLI:NL:RBSGR:2008:BD1513](#) (AWB 08/879 en AWB 08/202 WMO): ME/CVS-patiënt wint beroep tegen gemeente over toekenning hulp bij huishouden op grond van de WMO: 'onzorgvuldige voorbereiding en ondeugdelijke formulering' op basis van advies CIZ, waarbij ook CGT een rol speelde.

Uitspraken Rechtbank Groningen

- 24 juni 1996 AWB 94/332 AAWAO V04: In deze uitspraak wordt een fibromyalgiepatiënt in het gelijk gesteld omdat er medisch afwijkingen zijn gevonden.

- 19 april 1996 AWB 94/1517 en AWB 94/1981 AAWAO V09: In deze uitspraak wordt een ME-patiënte in het gelijk gesteld omdat er medische afwijkingen zijn gevonden.
- 1 oktober 1996 95/342 AAWAO: Beroep gegrond op arbeidskundige gronden.
- 24 april 1997 AWB 95/1181 AAWAO V11 en AWB 95/1412 AAWAO V11: ME-patiënte. Beroep gegrond: geduide functies niet voorhanden in een omvang van 10 uur per week.

Uitspraken Rechtbank Haarlem

- 6 juli 1995 AAW 91/1962: Een positieve uitspraak in een zaak van een ME-patiënte waarin onder andere wordt ingegaan op de erkenning van ME door de Wereldgezondheidsorganisatie WHO.
- 18 april 1996 94/1574 AAWAO: Positieve uitspraak onder andere op grond van gevonden afwijkende laboratoriumwaarden.
- 9 december 1996 95/3528 ZW: Positieve uitspraak waarin verwezen wordt naar recente jurisprudentie Centrale Raad van Beroep.
- 27 augustus 1996 AAWAO 94/4808: Negatieve uitspraak, met verwijzing naar een brief van voormalig staatssecretaris Linschoten.
- 10 maart 1997 96/11 AAWAO: Negatieve uitspraak, onder andere betreffende de Richtlijn Medisch Arbeidsongeschiktheids criterium.
- 18 september 1997 AWB 95/8861 AAWAO: Positieve uitspraak over ME-patiënte, Arbeidsongeschiktheid beoordeeld op basis van ernst van ondervonden en geuite klachten.

Uitspraken Rechtbank 's Hertogenbosch

- 30 december 1998, AWB 98/1526 ABP en AWB 98/1528 ABP en 30 december 1998 AWB 97/8130 ABP: Twee positieve uitspraken in zaak ME/CVS-patiëntes tegen USZO. Er had gekeurd moeten worden conform de 'Richtlijn medisch arbeidsongeschiktheids criterium', ook al was die richtlijn ten tijde van het Primaire besluit nog niet verschenen. Deze richtlijn wordt als uitwerking van het zorgvuldigheidsbeginsel gezien.
- 12 december 2000: [ECLI:NL:RBSHE:2000:AB2430](#) (AWB 98/4519 WAO)

Uitspraken Rechtbank Leeuwarden

- 30 September 1994, 93/338 AAW: In deze uitspraak wordt een ME/CVS-patiënte in het gelijk gesteld, onder andere op grond van het rapport van een door de rechtbank ingeschakelde internist.
- 14 juni 1996, 92/20597 AAW: Fibromyalgie-patiënte in het gelijk gesteld, onder andere op grond van een psychiatrisch rapport.

Uitspraken Rechtbank Maastricht

- 26 mei 1997 96/2795 SW: ME-patiënte. Betreft besluiten na publicatie 'Richtlijn Medisch Arbeidsongeschiktheids criterium. Beroep ongegrond. Verzekeringsarts had geen informatie hoeven inwinnen bij behandelend artsen omdat er geen afwijkingen gevonden zouden zijn.
- 2 november 2005: [ECLI:NL:RBMAA:2005:AU5577](#): In beroep is wederom aangevoerd dat eiser niet in staat is om veertig uur per week in de geduide functies te werken. Voorts is eiser van mening dat verweerder onvoldoende rekening heeft gehouden met de medische en praktische uitkomst van het door eiser gevolgde revalidatietraject via het Maaslandziekenhuis te Sittard.
- 2 november 2005: [ECLI:NL:RBMAA:2005:AU5579](#)
- Bij besluit van 13 juli 2004 heeft verweerder eiser met ingang van 30 mei 2004 een WAZ-uitkering toegekend, berekend naar een mate van arbeidsongeschiktheid van 25-35%. Tegen dit besluit is namens eiser

bezwaar gemaakt. Daarbij is aangevoerd dat de berekening van het maatmaninkomen onjuist is. Voorts is namens eiser aangevoerd dat hij meer beperkt is dan in de FML is aangegeven. Eiser is dan ook van mening dat hij niet in staat kan worden geacht de geduide functies te vervullen.

Uitspraak Rechtbank Middelburg

- 26 maart 2009: LJN BH8009: Urenbeperking bij ME/CVS voldoende geobjectiveerd.

Uitspraken Rechtbank Rotterdam

- 27 januari 1997 AAW/WAO 94/2265: CVS-patiënte. Beroep gegrond. Uitslag inspanningstest
- 24 april 1997 ZW 96/1870: CVS-patiënte. Beroep ongegrond. Realiteit klachten is onvoldoende reden om beperkingen aan te nemen.

Uitspraak Rechtbank Utrecht

- 30 januari 2006: [ECLI:NL:RBUTR:2005:AV0600](#), (SBR 04/3347) Ten aanzien van CVS/ME heeft verweerder (UWV) zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat er geen sprake is van ziekte en/of gebrek als bedoeld in artikel 18 van de WAO.

Uitspraak Rechtbank Zutphen

- 10 november 1997 95/2637 AAW 58 (bestelcode RBZph1). Positieve uitspraak m.b.t. vrouw met surmenageklachten op grond van aangetoond carnitinetekort.

Uitspraken Rechtbank Zwolle

- 19 december 1994 ZW 92/2420 H en 23 november 1995, WAMIL 93/492: Twee positieve uitspraken in zaken van ME-patiënten waarin onder andere wordt ingegaan op 'medisch objectief'.
- 2 juni 1997 AWB 95/539 AAWAO: CVS- en fibromyalgie-patiënte in het gelijk gesteld. Positieve verwijzing naar Richtlijn Medisch arbeidsongeschiktheids criterium.
- 23 december 1996 BW AAW/WAO 92/2641: Positieve uitspraak over fibromyalgiepatiënte op grond van onderzoek met ERGOS werksimulator, gecombineerd met rapport medisch deskundige.
- 16 juli 1998, AWB 97/5677 en AWB 98/598: Positieve uitspraak m.b.t. fibromyalgiepatiënt tegen USZO

Uitspraken Tuchtcolleges voor de gezondheidszorg

Uitspraak Regionaal Medisch Tuchtcollege Zwolle, 17 oktober 2008: arts mag CGT bij ME/CVS niet als voorwaarde stellen. Het regionaal medisch Tuchtcollege in Zwolle heeft op 9 oktober 2008 een uitspraak gedaan die belangrijk is voor mensen met ME/CVS en hun medische en juridische hulpverleners. Het Tuchtcollege zet daarin een aantal vraagtekens bij de stelling dat CGT in combinatie met 'opbouwende oefentherapie' (Graded Exercise Therapy) dé adequate behandeling voor ME/CVS is. Het Tuchtcollege stelt dat het in 2006 te vroeg is voor een dergelijke stelling. Volgens de Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid kan deze stelling ook in 2008 niet worden onderbouwd. De uitspraak geeft volgens de Steungroep ruimte aan die patiënten die goede redenen hebben om deze behandeling niet te volgen. Volgens de uitspraak mag een indicatiearts van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) het volgen van CGT niet als voorwaarde voor toekenning van een WVG-voorziening stellen. Dit is evenzeer van toepassing op aanvragen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), die inmiddels de WVG heeft vervangen. De uitspraak kan volgens de Steungroep nog een grotere

reikwijdte hebben. De argumenten van het Tuchtcollege zijn grotendeels ook van toepassing op de keuringen voor WIA, Wajong, WAO en WAZ. Ook daarbij gaan de keurende artsen van het UWV er vaak van uit dat CGT de enige adequate behandeling voor ME/ CVS zou zijn en bestaat de neiging om het niet gevolgd hebben van zo'n behandeling in het nadeel van betrokkene te laten wegen. (Zie ook de voorafgaande uitspraak van de rechtbank Arnhem 9 augustus 2007: [ECLI:NL:RBARN:2007:BB7888](#)).

[Lees meer: Arts mag CGT bij ME-CVS niet als voorwaarde stellen](#)

- Op [tuchtrecht.nl](#) worden uitspraken gepubliceerd die gedaan zijn vanaf 2010. Uitspraken van voor 2010 kunt u opvragen. U stuurt dan een e-mail naar dpbest@minvws.nl met daarin het gemotiveerde verzoek u het document toe te sturen. Vermeld daarbij wat uw belang is om de uitspraak te ontvangen, welk tuchtcollege de uitspraak heeft gedaan en het zaaknummer.

Overige uitspraken

- Uitspraak Hof Amsterdam 18 april 1996, Nederlandse Jurisprudentie 1998/159.
- Uitspraak Gerechtshof 's Hertogenbosch, 17 mei 2005: [ECLI:NL:GHSHE:2005:AT9892](#) Het gaat in deze zaak om een aanspraak van [geïntimeerde] op een uitkering uit haar arbeidsongeschiktheidsverzekering bij Interpolis voor het na-eerstejaarsrisico (rubriek B). Voor deze rubriek is het begrip arbeidsongeschiktheid omschreven in artikel 7 van de toepasselijke polisvoorwaarden. Deze bepaling luidt, voor zover hier van belang, als volgt: " Arbeidsongeschiktheid is aanwezig indien de verzekerde rechtstreeks en uitsluitend door medisch vast te stellen gevolgen van ongeval en/of ziekte voor ten minste 25% ongeschikt is tot het verrichten van werkzaamheden, die voor zijn krachten en bekwaamheden zijn berekend en die met het oog op zijn opleiding en vroegere werkzaamheden in redelijkheid van hem verlangd kunnen worden." Volgens [geïntimeerde] is er sprake van een ziekte in de zin van de verzekeringsovereenkomst en dient Interpolis haar in verband met de daaruit voortvloeiende arbeidsongeschiktheid ook na het eerste jaar (rubriek A) een uitkering te verstrekken. Interpolis betwist dit.
- Vonnis kantongerecht Maastricht 08-11-96, 2040/1996: Positieve uitspraak met betrekking tot doorbetaling van loon tijdens het eerste ziektejaar (voorlopige voorziening).
- Beslissing regionaal directeur voor de arbeidsvoorziening Friesland, 24-09-97: Beslissing om geen ontslagvergunning te verlenen voor ME-patiënte die nog 6 uur per week aangepast werk kan doen.
- Beslissing naar aanleiding van bezwaarschrift GAK Den Haag, 21-11-97: Beslissing om aan ME-patiënte geen AAW/WAO-uitkering toe te kennen is omgezet in beslissing om haar voor 80-100% arbeidsongeschikt te verklaren op grond van plausibiliteit van haar verhaal en consistentie oordeel behandelende sector.